

Sicilia

Sicilia este o regiune a Italiei insulare, iar cu cei 25 710 km² este si cea mai mare insula a Marii Mediterane. Este locuita de aproximativ 5,1 milioane de persoane si are drept capitala orasul Palermo. E unul dintre cele mai importante puncte turistice ale Italiei, iar in secolul XVIII era ultima oprire a „Marelui Tur”, calatorie pe care o faceau tinerii aristocrati englezi in Europa pentru a se instrui.

Sicilia este o regiune preponderent colinara dar are in cuprinsul teritoriului sau si munti si campii. In partea de est se iveste varful Vulcanului Etna inalt de 3 263 m. Cu frecventele sale eruptii Etna a acoperit teritoriul cu lava sa neagra care a colmatat o campie extinsa pana la mare. Aceasta se numeste Campia Cataniei, si este una dintre regiunile care se desfasoara de-a lungul litoralului.

Clima Siciliei este mediteraneana. In ultimele decenii au avut loc variatii climatice substantiale. Pe coasta, mai ales cea sud-occidentala clima este mereu mai asemanatoare cu cea subtropicala avand veri toride si ierni blande. Pe Muntele Etna clima e de tip alpin. Vara se intalneste destul de des „scirocco” un vant provenit din Sahara. Precipitatiile de pe insula sunt scazute si influenteaza rezervele hidrice.

Turismul. Industria turistica este o activitate in continua expansiune favorizata de prezenta in teritoriu a numeroase situri arheologice si de frumuseti naturale care trezesc interesul vizitatorilor. In ultimii ani s-a investit in capacitatea de primire a structurilor hoteliere, favorizand o crestere a numarului de turisti pe insula, care in vara anului 2006 a atins un nivel record. Pe langa bine cunoscutele si renumitele localitati: Taormina, Aureale, Siracusa, Palermo, Monreale, Agrigento si multe altele, taramul sicilian este bogat in istorie, traditii, dar mai ales in arta, cultura, fortarete si biserici, paduri si bazine naturale foarte importante.

Sicilia are mai multe arii protejate din care fac parte si: Parcul Regional Etna, Parcul Regional Nebrodi si Parcul Regional Madonie.

Parcul regional Etna

In anii '60 a intervenit necesitatea formarii unui parc pentru a proteja zona ecosistemul Muntelui Etna, datorita pasionatilor de munte care au luat cu asalt vulcanul cu automobilele, punand in pericol habitatul.

Idea de formare a parcului s-a concretizat abia in anii '80 cand a luat nastere Parcul Regional Natural Etna. Scopul parcului este acela de a ocroti

patrimoniul forestier si conservarea dezvoltarii speciilor faunistice si floristice specifice locului si sa regleze si sa coordoneze dezvoltarea activitatilor turistice care pot da utilitate locurilor si bunastare populatiei care locuieste pe acest teritoriu. Parcul s-a deschis oficial in 1987.

Fauna

Acum un secol Golvagni, descriind fauna Muntelui Etna povestea despre prezenta unor animale, devenite pentru noi mitice: lupi, porci mistreti si capriori. Dar deschiderea de noi drumuri, despaduirile si vanatoarea au dus la disparitia acestor mamifere mari si continua sa ameninte viata multor specii. Totusi pe Vulcanu Etna mai traiesc inca: porcul spinos, vulpea, pisica salbatica, iepurele domestic dar si cel salbatic, iar printe animalele mai mici sunt: ariciul, nevastuica, parsul, si specii variate de soareci si lilioci.

Flora

In zona de varf a muntelui nu este nici nici un fel de vegetatie deoarece pe lavelle mai recente nici o seminta nu poate germina. Coborand pe la 2 400m intalnim sapunarita si cateva specii de licheni. Pe la 2 000m se pot intalni pe unii versanti pinul, mestaecanul si fagul, iar mai jos chiar si castanul si maslinul. Alaturi de aceasta vegetatie intalnim ginestra care creaza cu florile sale un frumos contrast cu negrul lavei vulcanice. Coborand pe dealuri intalnim viile din care se produce vinul Doc al Etnei.

Parcul Regional Nebrodi

Acest parc a luat nastere in 1993 si se intinde pe o suprafata de 86 000 ha. Este impartit in patru zone care functioneaza, potrivit interesului naturalistic pentru conservarea si valorizarea cat mai eficienta a resurselor care constituie patrimoniul ariei protejate:

- Zona A, de rezervatie integrala, are 24 546 ha si cuprinde vegetatia de la inaltimi foarte mari unde intalnim unicele paduri de tisa (taxus baccata) din Sicilia. Peste 1 200m intalnim fagete intinse pe circa 10000 ha in timp ce intre 800 si 1 200m pe versantii nordici, si intre 1000 si 1 400 pe cei sudici domina cerul. Intre padurile de fag si cele de cer intalnim ample pasuni. Fagul din acest parc atinge limita meridionala a ariei sale de extindere. Intre 600 si 800 m se gaseste stejarul de pluta.
- Zona B, de rezervatie generala se intinde pe 48 879 ha include formatiunile de padure care mai raman si ample zone de pasunat, aflate la marginea padurilor. In aceasta zona mai intalnim si limitate zone de padure.

- Zona C, de protecție este întinsă pe 569 ha și conține 9 zone strategice amplasate în teritoriu, aici fiind permise activități cu importanță pentru parc, cum ar fi: realizarea de structuri turistico-receptive și culturale.
- Zona D, de control se află pe 13 593 ha și constituie partea externă a ariei protejate și îmbină gradual peisajul acesta cu cel al zonei înconjurătoare.

Clima din Munții Nebrodi este diferită de cea din restul Siciliei, fiind caracterizată de ierni mai rigide și mai lungi și de veri mai calde dar nu sufocante.

Precipitațiile variază între 600 și 1 400 mm. Fenomene ca ceața și zăpada sunt frecvente și fac să se creeze gradul necesar de umiditate de care au nevoie anumite tipuri de păduri pentru a supraviețui în această zonă. De exemplu pădurile de fag, deoarece acesta grație frunzelor sale care sunt prevăzute cu puf, acesta fiind capabil să rețină apa se reușește să facă față perioadelor mai secetoase.

Flora

Vegetația Parcului Nebrodi este etajată pe înălțime, astfel ca avem la poale specificele tufisuri mediteraneene mereu verzi. Acestea se întind până la 700-800 m înălțime și cuprind mirt, ginestra, strugurii-ursului, fistic și măslini care suportă frigul mai ușor. Între 800-1 200-1 400 m avem stejar cu frunze cazatoare, iar peste 1200-1400 m întâlnim formațiuni de pădure formată în principal din fag. Aici întâlnim și paltinul, printre care și un exemplar care atinge o înălțime de 22 m și are o circumferință a trunchiului de 6 m. Pe vârful muntelui se află tisa, cu exemplare care ajung până la 25 m și specii variate de plante, cum ar fi pomisorul ghimpos, ghimpele, paducelul.

Fauna

Munții Nebrodi sunt încă partea din Sicilia cea mai bogată în faună. Parcul găzduiește mai multe comunități faunistice complexe: numeroase mamifere mici, reptile și amfibieni, apecii de păsări.

Dintre mamifere amintim: pisica sălbatică, porcul spinos, jderul, pârșul mare, pârșul comun, soarecele mare.

Dintre reptile întâlnim broasca testoașă, iar amfibienii sunt reprezentați de broasca verde mică.

Au fost clasificate și 150 de specii de păsări, dintre care unele endemice, de mare interes fiind o specie asemănătoare pitigoiului care are culoarea de un gri spălăcit.

În zonele de la marginea pădurilor trăiesc unele păsări rapitoare, cum sunt soimii, soricarii, vinderelul roșu, soimul călător în timp ce în zonele mai înalte, pe piscurile golase domnește acvila regală.

Lisita, codobatura galbena, mierla, tufarul prefera zonele umede, in timp ce in zonele de pascut nu e greu de zarit rara prepelita de Sicilia, sitarul de padure si corbul imperial.

Fauna de nevertebrate este si ea foarte bogata. Cercetari stiintifice au dus la rezultate surprinzatoare, din cele 600 de specii inscrise, reprezentand doar o mica parte din fauna existenta, 100 de specii sunt noi pentru Sicilia, 25 sunt noi pentru Italia, iar 22 de specii sunt noi pentru stiinta. Dintre speciile cele mai relevante din cauza aspectului estetic sunt cele 70 de specii de fluturi care traiesc in Parcul Nebrodi.

Specii disparute. In cursul secolului XIX fauna a suferit o scadere considerabila datorita braconajului, acesta cauzand disparitia mai multor specii, printre care si: cerbul, daimul, capriorul , lupul, bufnita. Ultimele exemplare de grifoni au disparut in anii '60.

Parcul regional al Madonie

Este un parc national regional deschis in 9 noiembrie 1989 . Cuprinde masivul muntos al muntilor Madonie situat intre raurile Imera si Pollina .

Gazdueste peste jumate dintre speciile vegetale prezente doar in Sicilia, iar la fauna sunt prezente jumatate dintre speciile de pasari, toate speciile de mamifere si mai mult de jumatate din speciile de nevertebrate.

Parcul este impartit si el in patru zone:

- Zona A, a rezervatiei integrale, in care mediul natural este conservat in totalitate, fiind vorba de ecositeme de mare interes naturalistic si peisagistic.
- Zona B, a rezervatiei generale. Aici este interzisa construirea de noi cladiri sau marirea celor deja existente, efectuarea de transformari in teritoriu. Este permisa doar infrastructura absolut necesara. Aceasta zona are un grad antropic mai mare ca prima zona.
- Zona C, de protectie. Sunt admise doar constructii care duc la valorificarea resurselor parcului, de exemplu infrastructura turistica (parcari, locuri de cazare pentru turisti, edificii culturale).
- Zona D, de control. Aici sunt permise toate activitatile compatibile cu parcul.

Flora

Zonele cele mai naturale ale parcului raman cele montane, o mare parte fiind acoperite de paduri, arbusti, tufarisuri si pasuni bogate in plante erbacee.

Sunt si diverse specii endemice, cel mai cunoscut fiind bradul nebrodean. Se numeste astfel pentru ca in trecut prin Nebrodi se intelegea

Madonie, cei doi termeni fiind separati abia mai tarziu. Din acelasi motiv multe specii de plante specifice Muntilor Madonie poarta numele de Nebrodi. O alta specie endemica este astragalul nebrodean, un arbust ca o pernita spinoasa, foarte asemanator cu astragalul de pe Etna, el traind la peste 1 200m altitudine. Mai amintim si albita nebrodeana, usturoiul nebrodean si violeta nebrodeana.

Zona cuprinsa intre 400-1 000m este caracterizata de o vegetatie formata din mai multe tipuri de arbusti specifici climei mediteraneene temperate.

O parte din Muntii Madonie este acoperita cu paduri formate dintr-un amestec de specii de arbori mereu verzi si specii de arbori cu frunze cazatoare, in parte tipic mediteraneana, iar in parte tipic central-europeana. Speciile mai raspandite sunt speciile de maslin si cele de stejar, dar si pomisorul ghimpos, stejarul de pluta, gorunul, fagul.

De un interes deosebit este sejarul de pe Muntele Quacella, unde acest stejar tipic mediteranean se intalneste direct cu fagul, specie tipica din centrul Europei. Este un fapt deosebit pentru ca in general intre cele doua formatiuni de vegetatie se interpune in general stejarul cu frunze cazatoare sau un alt tip de vegetatie din care fac parte si pomisorul ghimpos, gorunul sau ulmul montan.

Intre 1 000-1 500m intalnim o combinatie intre o padure verde specifica climei temperat umede, unde domina pomisorul ghimpos, gorunul, acestora li se adauga in sa paltinul de Ungheria, ulmul montan, dar sunt si specii cu frunze cazatoare: cerul, fagul, paltinul montan.

Pe fag il intalnim peste 1000m pana la 1600-1700m altitudine. Pe Muntii Madonie ajunge la limita sa extrema meridionala, fiind raspandit mai ales in Europa centrala.

Fauna

In acest sector intalnim vulpi, porci mistreti, iepuri salbatici, nevastuici, pisici salbatice, jderi. Isi au locul aici si unele pasari, ca de exemplu pitulicea, pitigoiul, codobatura, ciocanitoarea, mierla, corbul imperial. In timpul iernii este destul de raspandita si becata, care foloseste noaptea pentru a se hrani.

Dintre pasarile rapitoare intalnim acvila regala, la care deschiderea aripilor masoara peste 2 m. Mai sunt de altfel si soimi peregrini, soimi mici, soimii-randunelilor, huhurezii de padure, ciuful su cucuvele. Sunt disparute ca si in celelalte parcuri speciile de cerb, daim, porcul mistret mare, lupul si grifonul.

BIBLIOGRAFIE:

http://it.wikipedia.org/wiki/Parco_dei_Nebrodi

Alaimo Francesco, *Parco dei Nebrodi*, Fabio Orlando editore, 1995

http://it.wikipedia.org/wiki/Parco_dell%27Etna

http://it.wikipedia.org/wiki/Parco_delle_Madonie

**UNIVERSITATEA DE VEST DIN TIMIȘOARA
FACULTATEA DE CHIMIE – BIOLOGIE – GEOGRAFIE
SECȚIA GEOGRAFIE TURISM**

Arii protejate

MIHUT CORINA
geografie turism, gr. II

UNIVERSITATEA DE VEST DIN TIMIȘOARA
FACULTATEA DE CHIMIE – BIOLOGIE – GEOGRAFIE
SECȚIA GEOGRAFIE TURISM

Arii protejate

**Secosan Ramona
Geografie turism, gr.II**